ככר לאדן על תלמוד ירושלמי עבודה זרה

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

ככר לאדן על תלמוד ירושלמי עבודה זרה

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/ככר-לאדן-על-תלמוד-ירושלמי-עבודה-זרה/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה א 4
הלכה ב 4
הלכה ד 4
הלכה ה 4
הלכה ו 4
הלכה ז 4
הלכה ט 4
פרק ב 5
הלכה א 5
הלכה ב 5
הלכה ג 5
הלכה ד 5
הלכה ז 5
הלכה ח 5
הלכה ט 6
פרק ג 6
הלכה א 6
הלכה ג 6
הלכה ה 6
הלכה ו 7
הלכה ח 7
הלכה י 7
הלכה יא 7
פרק ד 7
הלכה א 7
הלכה ד 7
הלכה ח 7
הלכה יא 8
הלכה יב 8
פרק ה 8
הלכה ב 8
הלכה ג 8
הלכה ד 8
הלכה י 8
הלכה יא 8
הלכה יב 9
הלכה יד 9
הלכה טו 9

פרק א

הלכה א

מן הקוצים שבעם. בבלי קידושין דף ע"ה:

כל הלילה לא ישן אופיהה נ"א אופי שלהם פי' מנהג:

רבי לוי אמר הרגום מהחלו דריש כדדריש ר' לא:

ואינון אמרין ליה חמי דמלכא בעי וכו' כצ"ל:

שלא בכל שעה אדם זוכה ליפרע מחובו כצ"ל. ועיין תוס' פ' זה דף כ' והרא"ש דף פ"ב:

במה דברים אמורים בתלוש מן הקרקע. מרדכי פ"ק דשבת:

ומה בה ולית ר' חוניה מיקל. פי' מה בזה שיהיה צומא בחד בשובתא שהרי רבי חוניא היה מיקל למחשבי העיבור שלא יעבירו צומא רבא מאתריה ומשיב ר"י בר מדיא לעולם משום בריה דמועדא ואני חשבתי השנים למפרע ולא בא ביום שבת:

הלכה ב

והעלה שלעטוט. בגמרין בשבת [דף נ"ו ע"ב] גריס שרטון:

הלכה ד

מפני שיש בה צלם אחד יהא תוכה אסור. פי' בתמיה ומשני ביריד שכן שמתקבצין הרבה ומיחזי שגם ישראל זה כאחד מהם שהולך לשם ע"ז:

אין תימר משום פרקסים. נראה שהוא מלשון הנזכר לעיל סוף פרק הזהב:

הלכה ה

אמר קוריוטה. אנקליבס קאי ועיין בגמרין דף ל':

הלכה ו

מפני שמוציאה מידי בכורה הגע עצמך שהיתה נקבה מפני שמוציאה מידי מתנות כצ"ל:

הלכה ז

וחכמים אומרים בשעה שהן מזבלין אסור כצ"ל. ועיין לעיל פ' הרואה:

דהוא חייד כל הדא כיפתא. פירוש כמו חייט:

הלכה ט

כגון אהין פסוורוס. פי' כמ"ש בבבלי קרן זוית הואי:

תנא את שמע להשכיר כר' יוסי. ועוד מן הדא כצ"ל:

פרק ב

הלכה א

עולה עמו לעליה ויורד עמו לחרו"ת. אפשר שהגירסא לדוד או לחדוד. או לחנות:
זגגייא לא אלפין וקמון. פירוש לא למדו לגוים והעשירו. קובטריא אלפון. פירושו שהיו עושין דבר שהוא נתון במקום טוטפת בריש פ' במה אשה גרסינן קובטי:

הלכה ב

רב לא עבד עיינא כחללה. נראה שכצ"ל ופי' כמכה של חלל:
אהן אופיון סכנה. אפשר שפי' מה שקורין עתה אפיון שמשכר ומשתטה האוכלו:
עד כדון בשאמר לו הבא לי עלים. הר"ן פ"ב דפסחים ופ' זה ומרדכי פ"ק דע"ז:
זאת אומרת שאין מתרפאין מגילוי עריות. עיין בהר"ן פרק יוה"כ:
רחם איתתא ביומי דר' אלעזר ושרא ליה כאן וכו' כצ"ל:
עכו"ם בעכו"ם עכו"ם בישראל. עיין בגמרין פ' ד' מיתות:
ולא הוון אלא אמגיירתיה. פי' שהיה דם המילה כשגיירוהו והוא לא הבין:

הלכה ג

אין קטה קטה שיחור וכו'. כתב הרב המאירי פירשו בו שהוא לשון ריוח וה"פ אם מקל בגלולים ונזדמן לו שלא הוזק אינו מרויח אלא מעט ואי אובד כלומר שהוזק אובד מרגלי פי' נפשו. ול"נ בתמיה וקטא כמו וקטע פי' ומה לו לחזר אחר הקולא לסכן עצמו וכי אם הפסיד מעט מים קטע שיחור כלומר אבד הנהר ואי אובד וכו' פירוש והלא אינו אלא הפסד מועט ואין ראוי לסכן עצמו בהצלת מעט ממון עכ"ל הרב המאירי ז"ל:
תורייבס מוליכין ע"ז גדולה וכו'. פי' ר"י מפרש תרפות דמתניתין תורייבס. ומהו תורייבס מוליכין וכו'. [וכן מפרש הפני משה]:

הלכה ד

באילין פיטרייא רברבייא. פירוש כוסות כמ"ש בב"ר הביאו לו פוטירין של יין. או הגירסא פטסייא כמו פיטס:
זיקוקין. פירוש כמו זיקין:

הלכה ז

מהו שורפה גמי לה. פי' גמיע לה. וכן הוא במ' חזית:

הלכה ח

ואלו הן שאת וכו' תוס' ע"ז פ"ק דף כ' ודף ל"ה
והתירוה מפני חיי נפש. תוס' חולין דף ס"ד:

וקובטיות. פירוש ענינים הנעשים מבצק ועיין לעיל פסחים דף ל' [פ"ג ה"ב] תני קיבטיות וכו' ובחלה דף נ"ח [פ"ב ה"ג] קבטיברני חייב בחלה [אצלנו הגירסא קב טבריני]. וגירסת הערוך קוטיות ופירוש פירות שמייבשין בקיץ דתרגום קיץ קייטא. ועיין ברייתא זו בבבלי בפרקין:

מעשה שנפלה דליקה בחרושת קנים ובאגם וכו' כצ"ל:

וחטפתא מן ידיה אתר תותיה פירוש ונפלה תחתיו:

וחוורנס אין בו משום בש"ג. פירוש תפוח תרגום כפתור:

הלכה ט

הדא דתימא במקום שאין המים מהלכין. פירוש שאין הולכין במרוצה ושטף שדג טמא אין לו שדרה שיוכל להלוך כנגד מרוצת המים וז"ש בשעה שהדג שורף פירוש שמבקש לעלות ולטרוף כנגד המים כנ"ל אף דלא אסיק הכי בבבלי בסוכה דף י"ח ע"א:

הדא חפיתה וכו' פי' דג ועי' במ' חזית פ' נגילה ונשמחה:

אחוי ליה הדא סלפיתא. תוס' חולין דף ס"ד והר"ן פ"ג דחולין ותוס' ע"ז דף מ' ועיין שו"ת הריב"ש סימן תצ"ח:

הן סככות הן פרעות הן רפפות הן רעלות הן איסטגיות הן ספיות וכו'. כל זה הביא כאן אגב דבעי למימר הן זתי קלוסקא דתניא במתני' דע"ז:

פרק ג

הלכה א

וברקין בעלמא אמרין אמיתון דאהן סבא כצ"ל:

לית אינון אלא מזיעין וכו' כמה דקריביא מזיעין כצ"ל:

יבוא זה שרץ אחר כבוד. פי' יהושפט נתחתן לאחאב בעבור כבודו ועושרו של אחאב:

טבעת שיש עליה ע"ז. בגמרין הנוסחא שיש עליה צורה:

הלכה ג

ותני כן ר"ש בן עזאי אומר איזהו דרקון. בגמרין ר"ש בן אלעזר הוה ליה קווקין פירוש מין מחתה או כלי של טיט דומה לעציץ:

מתיב ר' יוסי לרבנן. פסקא דמתני' היא:

הלכה ה

ואהין אפילו אלא כגון מים וכו'. פירוש בתמיה וזה נקרא אפילו:

הלכה ו
בעל ברית ראש גויה הוה וכאפון הוה כצ"ל. פי' קטן כאפון קורין אותו:
עמילה דתמן צווחין וכו' עמילה כצ"ל ועיין בבראשית רבה פ' לך לך:

הלכה ח
ר' בא בשם רב מזו המתיך כוס לע"ז כצ"ל. פי' מזו נלמוד:

הלכה י
וקשיא ר"ש חלוק על חכמים וכו'. לעיל ברכות דף ג' כיוצא בזה:

הלכה יא
גמליאל זוגא הוה מסתמיך ברשב"ל. כל הני עובדא הוא דהוה מסמיך ר"ש ביד וכן כל האחרים וגמליאל זוגא מוזכר בסדר זרעים שלא היה כי אם בעל הבית ואין נכון שיהיה סומך על רשב"ל. וכן אמרו לעיל בברכות רבי יוחנן הוה מסתמיך על רבי יעקב בר אידי וכ"ש ריב"ל שהיה גדול מר' יוחנן אינו צריך לפנים:
מטון בהו תבניתא. פי' בההוא:

פרק ד

הלכה א
מפשיטותא דתעניתא. פירוש לעשות השתחויה גמורה בפשוט ידים ורגלים בתענית כדבסמוך:
הדא מקזתא. פירוש שלא להקיז בב' וה"ה שאר מילי שאמרו בהקזה במפנין בבבלי דף קכ"ט:
שמע רבי חייא רבה ומר ואית וכו' ולא ר' חייא רבה תניתא וכו' חזר וקבעה כצ"ל:

הלכה ד
ותבר כלהון פרא חד. פירוש פחות אחד ומקשה ולמה הניח אפילו אחד ופריק דישראל רשע נחשד שהיה עובדה והיה ע"ז של ישראל ואין לה ביטול:
שמעון בריה הנכרי וכו' כצ"ל.
עד דהוה חיילך עלך כן אתניתני הנכרי וכו' כצ"ל ודוגמתו בב"מ לעיל:
לא היא עשיה לא היא קימה כצ"ל:

הלכה ח
את עיניי ממנו וכו' עד כדון וכו'. מרדכי תוס' דף נ"ה והרא"ש פירשן היטב:
ואילו בפני עצמן אפילו כן מותר כצ"ל:

שאי אפשר שלא היה שם טפה אחת צלולה ונוגע כצ"ל:
עד דתזחלון גובא כצ"**ל**. פירוש עד שיגר כל הבור וכיוצא בזה בבבלי דאתא עובדא קמי רב אשי:
ר' אדא בשם ר' ליזר אין גוי עושה יי"**נ וכו'**. הרא"ש פ' זה:
ותני כן אגרונימוס שטעם וכו'. כן הנוסחא בגמרין:

הלכה יא
אייתי ארמיא קולתה ושפכון לגובא כצ"ל:

הלכה יב
היה לרבי נימר צ"ע לישבו ואולי הגירסא היה לו נימר ופי' צורת חלון או פתח:

פרק ה

הלכה ב
עד שלא יהא החמר מקפיד כצ"ל:

הלכה ג
והדא מתניתא על דעתיה דר"מ במחלקת ר' יוחנן וכו' כצ"ל:

הלכה ד
כהדא דתני בראשונה. פרק אין מעמידין דבבלי:
אין את מריה דנפשך. בפרשה ואתחנן רבה יש שינוי:
אזל להדא ניפולים. פי' שכם כדאיתא במסעי רבה:
שמע קלון אמרין נקרוץ כצ"ל:
כוביא פי' קוצים:
ר' ירמיה אכל חמצין. פי' אפונים:
בכל סמרטירי. פי' בכל עיירות כותים [בכל ארץ שומרון] סאמאריטאנוס בלע"ז:
כמין יונה אית להון כצ"ל:
כותיא דקיסרי וכו'. הרא"ש פ' א"נ ומרדכי פ"ק דב"מ ונמק"י פ"ה דמציעא ותוס' פ"ו דע"ז דף כ"ו והרא"ש שם:

הלכה י
שישראל מרפה ידיו וכו' ואהן דמרגל זיקא כצ"**ל**.

הלכה יא
א"**ל ולכל דבר כצ**"**ל**. פי'. וכי לכל דבר נאמר הלכה כר' אליעזר:

הלכה יב

אלו אמר תנא קמן איתתבת יאות כצ"ל. [ועי' בפ"מ]:

הלכה יד

והעקל של נצרים ושל בצבוץ ושל עץ כצ"ל. [וכ"ה בבבלי ע"ז נ"ה ע"א]:

הלכה טו

ונכנסו לקדושת ישראל נצא לחוץ ונלמוד כצ"ל:

אבל בסכין גדולה וכו'. (הרא"ם) [הרא"ש] והר"ן. והר"ן פ"ב דפסחים ומרדכי פ"ק דחולין ותו' ומרדכי בסוף המסכתא: